

Kære Fjerkræproducent,

Du og din familie samt medarbejdere ønskes en rigtig glædelig jul og godt nytår!!

Med dette nummer af FjerkræNyt får du:

- Introduktion til Birgitte Hemmingsen fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug (ICOEL)

Faglige nyheder om:

- Type 2 korrektion af husdyrgødning, nyt om planperiode og dokumentationsperiode
- Business Check og benchmarking af økonomi i fjerkræproduktionen
- ESGreenTool til konsumæg, kg CO₂-e pr kg æg
- ProLocAl foreløbige forsøgsresultater med alge- og ærteprotein i stedet for soyaprotein
- LowCLIC - nyt om foder, sundhed og biogas samt pyrolyse
- Indtryk fra Agromek
- Link til lang rapport om forskellige Calcium kilders anvendelighed til strategisk Ca-fodring af æglæggende høner

Kalender og info om arrangementer:

- Fjerkrætema på NutriFair onsdag d. 15. januar 2025
- Fjerkrækongres på Vingsted Hotel & Conferencecenter d. 28. – 29. januar 2025. Kongressen er uden sammenligning årets største fjerkræarrangement i DK – håber vi ses 😊 !!

Velkommen til Birgitte Hemmingsen – ny fjerkræfagkonsulent i økologi

af Jette Sørholm Petersen, SEGES Innovation

Vi vil gerne byde hjertelig velkommen til Birgitte Hemmingsen, som startede hos Innovationscenter for Økologisk Landbrug den 1. december. Hun er ansat som fagkonsulent i fjerkræ og indgår i husdyrteamet.

Birgitte er uddannet økologisk landmand fra Kalø Økologisk Landbrugsskole og har senere videreuddannet sig til jordbrugsteknolog fra Erhvervsakademiet i Aarhus.

”Siden jeg var teenager, ville jeg være landmand. Jeg har altid syntes, at der var et forbedringspotentiale i husdyrproduktionen – og økologi startede for mig med at være et håb om bedre dyrevelfærd og mere naturlighed,” fortæller Birgitte.

Hun er vokset op på Møn, men endte i det østjyske pga. uddannelse. "Der var ingen økologiske køer på Møn og heller ikke mange på Sjælland," siger hun. Derfor var hendes første job på en gård med malkekvæg på Djursland efter endt uddannelse som økologisk landmand.

Derefter læste hun videre til jordbrugsteknolog, og var med i nogle spændende projekter omkring husdyr hos Økologisk Landsforening, som gav hende lyst til mere og videreudvikling

Siden har Birgitte bl.a. arbejdet som underviser på Kalø Økologiske Landbrugsskole i en årrække. Interessen for fjerkræ opstod dog for alvor, da hun blev ansat hos Niels og Grete økologiske æg, hvor hun var produktionsansvarlig.

"Jeg vil virkelig gerne arbejde med økologi og med folk, der er dedikerede og har en høj faglighed. Fjerkræ og fjerkræbranchen er meget spændende, fordi der er så meget potentiale. Dyret er blevet avlet til at være højproduktivt, men man kan bare ikke tage instinktet ud af det, og det, synes jeg, er så fedt. Dyret har en meget stor naturlighed," forklarer Birgitte med stor passion.

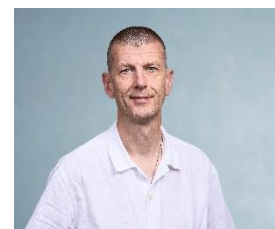
Privat bor hun på et mikrolandbrug på Mols sammen med sin mand og tre børn på 14, 10 og 3 år. Her har de bl.a. kødkaniner.

Birgittes kan kontaktes på tlf. 2179 5613 og mail: bihe@icoel.dk

Faglige nyheder

Type 2 korrektion af fjerkrægødnings indhold af N og P

af Niels Provstgård, SEGES Innovation

Type 1 korrektion forholder sig udelukkende til slagtevægt hos slagtekyllinger. I forbindelse med gødningsregnskab 2024/25 skal der foretages en korrektion. Den pligtige Type 1 korrektion sker automatisk når gødningsregnskabet udarbejdes i Mark Online.

Type 2 korrektion kan beregnes for både slagtekyllinger og æglæggende høner. Det er ofte en fordel for fjerkræproducenter, da fodereffektiviteten kan være bedre end den foderkonvertering som danner grundlag for normtallet. Fjerkræ aflejrer mere N og P i æg og kød. Derfor er der et lavere indhold i den husdyrgødning, som indgår i gødningsregnskabet. En type 2 korrektion omfatter både fodersiden og produktionsiden i form af æg og kød.

Type 2 korrektioner (Planperiode 2024-25)

Dokumentationen for det aktuelle produktionsniveau, fodermængde og sammensætning skal strække sig over 365 *sammenhængende* dage, indenfor dokumentationsperioden.

• **Planperiode (1/8-2024 til 31/7-2025) hvor gødningen udbringes**

• **Dokumentations periode: (1/7-2024 til 31/8-2025) hvor data opsamles til beregning**

Det giver udfordringer i forhold til at beregne type 2 korrektionen forud for planperioden, især hvor fjerkrægødningen afsættes direkte og anvendes i foråret. Man kan give et gæt på foderforbrug og produktion hen over forår og sommer. Så kan korrektionen beregnes og anvendes i det tidlige forår til gødningsplanlægning. Herefter bør der så laves en endelig korrektions beregning i efteråret, så det kan dokumenteres at den rette korrektion af N og P i fjerkrægødningen er anvendt. Gødningsregnskabet skal indberettes inden 31. marts 2026.

Det er de færreste fjerkræproducenter som gemmer deres husdyrgødning ind i næste planperiode. De fleste afsætter fjerkrægødningen løbende. Det forventes at bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2025. Ændringsbekendtgørelsen er endnu ikke kommet i høring.

Links til vejledningerne: [Gødsknings- og harmoniregler - Landbrugsstyrelsen](#)
[Normal](#)

Yderligere oplysninger kan fås ved Niels Provstgård på tlf. 2025 4808 eller mail: nipr@seges.dk

Business Check og benchmarking af økonomi i fjerkræproduktionen

Af Arne Oksen, SEGES Innovation

Kyllingeproduktionens bundlinje har været 67 øre i gennemsnit pr kylling over de seneste 5 år fra 2019 – 2023, når alt var aflønnet og betalt (se tabel 1). Flere fjerkræproducenter har ytret ønske om, at benchmarke sig på resultater per m². Hvis m² anvendes som enhed, bliver det muligt at sammenligne producenter, der slakter kyllingerne ved forskellige aldre. For at forbedre værdien af Business Check for den enkelte producent – herunder give mulighed for at vurdere hvilken produktion man skal arbejde med fremadrettet, opfordrer vi hermed producenterne til at oplyse antal m² på statussedlen for både kyllinger og æglæggende høner (produktionsareal). Det skal ske i forbindelse med den kommende årsafslutning.

Sådan fungerer Business Check

Business Check er et værktøj der anvendes til at sammenligne egne økonomiske nøgle- og regnskabstal med andre tilsvarende driftsgrenes tal. Sammenligningen foregår pr. enhed, det vil sige pr. årshøne, pr. kylling, pr m² staldareal til kyllinge- eller æglæggende høner (produktionsareal).

Business Check-analysen tager udgangspunkt i en udarbejdet driftsgrensfordeling i Ø90-regnskabet. Det er væsentligt at alle omkostninger er fordelt mellem de forskellige driftsgrene på bedriften.

Dette gælder også ejerfamiliens arbejdsindsats samt forrentning af gæld og egenkapital. Bundlinjen viser hvor meget der tjenes (eller tapes) pr enhed, når alle omkostninger er inkluderet.

I tabel 1 ses uddrag af resultatet pr. kyling over de seneste 5 år. For 2023 vises desuden hvad de bedste har kunnet producere en kyling til og hvad de har fået for den. Beregningen er baseret på producenter hvor slagtealderen er nogenlunde ensartet.

Flere fjerkræproducenter har ytret, at benchmarkingen ville være mere brugbar hvis antal m² anvendes som enhed, så alder ved slagtning bliver uinteressant, og det bliver muligt at sammenligne producenter der slagter kyllingerne ved forskellige aldre.

En del fjerkræproducenter har oplyst antallet af producerede kyllinger. Men for mange producenter er denne information enten udeladt eller virker fejlagtig i forhold til produktionen.

For at forbedre værdien for den enkelte producent – herunder give mulighed for at vurdere hvilken produktion man skal arbejde med fremadrettet, opfordrer vi til at antal m² (produktionsareal) oplyses på statussedlen. Det skal ske i forbindelse med årsafslutningen. Desuden opfordrer vi til at man sikrer at det er de korrekte antal kyllinger og størrelse på staldene som indsendes.

Som det ses i tabel 1 har bundlinjen, når alt var aflønnet og betalt, været 67 øre i gennemsnit pr kyling i gennemsnit over seneste 5 år.

Tabel 1. Uddrag af Business Check resultater fra 2019 til 2023.

Business Check 2023		SEGES INNOVATION					
Slagtekyllinger		2023		2022	2021	2020	2019
		Gns.	Top 5	Gns.	Gns.	Gns.	Gns.
33 bedrifter i gruppen							
Producerede slagtekyllinger		650.904	491.800	766.645	725.506	796.889	850.369
Kg foder pr. kg kyling		1,50	1,50	1,54	1,52	1,59	1,56
Nøgletal pr. produceret kyling							
Afkastningsgrad		15,4	33,8	16,8	4,11	6,83	8,24
Fremstillingspris, kr. pr. kg kyling		8,20	7,24	7,75	5,98	5,74	6,18
Kr. pr. kg solgt kyling		8,78	8,85	8,10	6,02	5,93	6,43
Kr. pr. dag gammel kyling		3,23	3,14	2,82	2,48	2,51	2,53
Kr. pr. kg foder		3,38	3,32	3,39	2,50	2,22	2,42
Dækningsbidrag		4,17	5,26	4,01	2,48	2,74	2,81
Energi, fjerkræ		-0,69	-0,60	-0,72	-0,40	-0,36	-0,39
Vedligehold		-0,41	-0,37	-0,33	-0,27	-0,31	-0,27
Lønomsomkostninger		-0,33	-0,22	-0,28	-0,26	-0,28	-0,34
Ejer aflønning		-0,34	-0,39	-0,28	-0,31	-0,28	-0,24
Forsikring		-0,18	-0,13	-0,14	-0,13	-0,12	-0,10
Diverse kapacitetsomkostninger		-0,23	-0,23	-0,21	-0,15	-0,19	-0,16
Kapacitetsomkostninger i alt		-2,18	-1,94	-1,96	-1,52	-1,54	-1,50
Afskrivning bygninger		-0,38	-0,33	-0,37	-0,38	-0,37	-0,33
Afskrivning inventar		-0,22	-0,20	-0,21	-0,20	-0,18	-0,20
Øvrige kapitalomkostninger		0,02	0,04	0,02	0,02	0,02	0,02
Leje af driftsbygninger		-0,04	0,00	-0,06	-0,02	-0,07	-0,13
Renteomk. af bundet kapital		-0,33	-0,24	-0,19	-0,19	-0,22	-0,19
Kapitalomkostninger i alt		-0,95	-0,73	-0,81	-0,77	-0,82	-0,83
Resultat pr. kyling		1,05	2,58	1,24	0,18	0,37	0,48

Arne Oksen kan kontaktes på tlf. 4111 5976 eller mail: aro@seges.dk

ESGreenTool ægmodul

Af Niels Provstgård, SEGES Innovation

Seges har udviklet et værktøj som kan beregne den enkelte bedrifts samlede klimabelastning, såvel som bedriftens belastning pr. kg produceret æg.

Danske ægproducenter bliver de første til at kunne dokumentere deres klimabelastning og ved scenarieberegninger afprøve forskellige klimavirkemidler og se hvilken effekt det har på deres egen bedrift. I beregningerne indgår staldsystem, klimaaftryk fra hønniken, foder, strøelse, gødningslager og energiforbrug samt slagtehønen.

Hvis du har brug for vejledning, er SEGES Fjerkræ klar til at hjælpe med at anvende programmet og give anvisning til, hvordan en lavere klimabelastning kan opnås.

ESGreenTool bruges allerede af danske planteavlere og andre husdyrproducenter. Derfor kan blandede bedrifter også bruge værktøjet til at udregne ejendommens samlede klimaaftryk, og afgøre hvilken produktionsgren der giver mulighed for at anvende nye klimavirkemidler og reducere klimabelastningen.

Figur 1. ESGreenTool æg blev udnævnt til en 3 -stjernet nyhed på Agromek 2024.

Fjerkræafgiftsfonden

Foreløbige resultater fra forsøg med algeprotein fra ProLocAL projektet

Af Sarah Støjer Sällberg specialestuderende ved Københavns universitet, Jette Søholm Petersen og Niels Provstgård

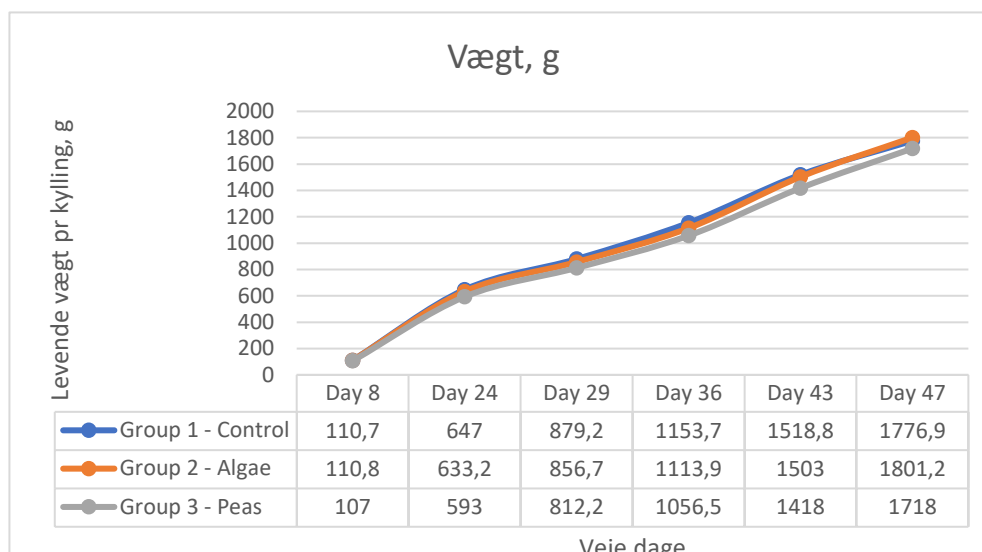
Til trods for at fjerkræproduktion anses for at være klima venligt, sammenlignet med andre animalske produktioner, kan området stadig forbedres. ProLocAL projektet sætter fokus på foderet i økologisk slagtekyllingeproduktion, med det formål at udfase soja, og indsætte en ny proteinkilde, i form af mikroalgen scene-desmus sp. Dette alternativ har en god aminosyre profil, som kan mindske overskydende protein og derved udskillelsen af nitrogen.

Figur 2. Foderforsøg blev udført hos Rokkedahl. På billedet ses: Niels Provstgård, Jette Søholm Petersen, Sarah Støjer Sällberg og en glad kylling.

Ud fra forsøg med tre forskellige foderblandinger; (1) kontrol, (2) alger og ærter samt (3) ærter, kan kyllingernes vækst følges for standard foder og foder med protein alternativer. Alle kyllinger har fået standard start foder til dag 24. Figur 3 viser hvad kyllingerne vejede fordelt på seks vejedage. (1) har kontinuerligt haft større vægtforøgelse, frem til dag 43, hvorefter (2) har overhalet i vægt. (3) har fra start været bagud i vægt, men følger stadig vækstkurven. Ydermere, har behandling (2) og (3) et lavere foderforbrug per kg kylling end behandling (1).

Lige inden slagtning blev kyllingernes trædepuder og fjerdragt vurderet. Og efter slagtning blev der udført smagstests og forbrugerundersøgelse af kyllingerne på Københavns Universitet (Figur 3), som indtil videre ser lovende ud for projektets formål. Al forsøgsresultaterne behandles nu i et statistikprogram, så vi kan præsentere dem i en samlet rapport i starten af 2025.

Figur 3. Levende vægt vist som gennemsnit for 3 bokse pr. behandling for gruppe 1, der fik kontrolfoder, gruppe 2, der fik foder med alge- og ærteprotein og gruppe 3, der fik foder med ærteprotein. Foreløbige forsøgsresultater.

Anerkendelser

Projekt ProLocal støttes af GUDP og Fjerkræafgiftsfonden. Mange tak til Rokkedahl for at vi måtte udføre forsøget hos dem. Også tak til Danish Agro og Aarhus Universitet for hjælpen med at optimere og fremstille forsøgsfoderblandingerne. Yderligere oplysninger fås ved Jette Søholm Petersen, på tlf. 21717715 eller mail; jtp@seges.dk

LowCLIC - nyt om foder, sundhed og biogas samt pyrolyse

Af Jette Søholm Petersen, SEGES Innovation

LowCLIC (Low Climate Impact Chicken) er et kyllingeværdikæde-partnerskab under AgriFoodTure programmet. Projektet skal mindske kyllingernes klima- og miljøpåvirkning ved at reducere påvirkningen fra det foder, kyllingerne spiser, og ved at reducere påvirkningen fra den gødning, dyrene udskiller. Low-CLIC er med til at drive skiftet mod klimaneutral velfærdskylling.

AgriFoodTure

Innovation Fund Denmark

Funded by
the European Union
NextGenerationEU

Hvor langt er vi kommet?

Projektet startede i juli 2024 og er kommet godt i gang på alle fronter:

- En PhD studerende, der er specialiseret i fjerkræ ernæring, og vil undersøge de ernæringsmæssige behov for langsommere voksende slagtekyllinger er netop blevet ansat ved Århus Universitet.
- ESGreenTool værktøjet til beregning af CO₂-aftryk pr kg kylling er opdateret med normer for langsommere voksende kyllinger.

- Nye test af kyllingegødnings biogaspotentiale er sat i gang.
- Den 20. november mødtes alle projektdeltagerne hos Vrejlev Energi for at planlægge og koordinere projektarbejdet. Vi fik bl.a. lov til at se deres spritnye Frichs Pyrolyseanlæg.

For flere oplysninger, kontakt Jette Søholm Petersen eller læs mere på dette link: [LowCLIC - AgriFoodTure](#)

Figur 4. Partnerskabet bag LowCLIC projektet fotograferet til møde hos Vrejlev Biogas og Pyrolyse d. 20. november 2024. Jesper Kjærulf Hansen, Hornsyld Købmandsgård, Jens Saksager, Saksager IS, Brian M. Lauridsen, Rose Poultry, Niels Provstgård, SEGES, Torben Ancker, Hornsyld Købmandsgård, Jette Søholm Petersen, SEGES, Jens Peter Christensen, KU, Michael Jensen, Frijsenborg Poultry, Alex Manstrup Brøndum, Vrejlev Biogas og Vrejlev Energi, Tofoku Woyengo, AU-Anis, Tania Rubin, Rose Poultry, Henrik Bjarne Møller, AU-BCE og Johannes G. Madsen, KU. Afbud fra: Jens Lésuisse og Carolyne Kemp, Aviagen, Torben Hinrichsen og Liucija Sejonaite, DSM.

Miljøgruppe fjerkræ besøgte Agromek

Af Birgitte Madsen, VELAS og Niels Provstgård, SEGES Innovation

En gruppe miljørådgivere med fokus på fjerkræ besøgte Agromek sammen med Landbrug og Fødevarer og SEGES. Derved blev gruppens erfamøde kombineret med besøg på standene hos en lille håndfuld af de firmaer, der leverer miljø- og klimateknologier til fjerkræstalde.

Gruppens deltagerne var Nina Laudal Jensen fra Sagro, Anders Vindberg Boel fra Agillix, Lene Egtved Andersen, Inger Knude og Palle Vinstrup fra Spiras, Birgitte Madsen fra Velas, Henrik Bang Jensen fra Landbrug og Fødevarer og Niels Provstgaard fra SEGES.

Gruppen besøgte Rokkedahl, der fortalte om varmevekslerens effekt på indeklimaet. Da teknikken virker hos slagtekyllinger, er det interessant om der også er effekt i forbindelse med produktion af konsumæg. Varmeveksleren medfører tørrere strøelse, renere dyr og teoretisk et lavere foderforbrug. Energiforbruget er ikke dokumenteret.

FjerkræNyt nr. 4, den 13. december 2024

Søren Bruun og Bent Plougstrup fra Frichs Pyrolysis fortalte om pyrolyse, et anlæg koster i omegnen af 30 mio kr., kræver en vis størrelse besætning, eller biomasse fra andre leverandører fordi anlægget kan behandle ca. 3 ton materiale daglig. Økonomien afhænger af afsætningsmuligheder for energi (varme og el) og for at udnyttelse af overskudsvarme.

Hos KJ Klimateknik fortalte Bjarne Olesen om Munters varmeveksler. Den adskiller sig fra varmeveksleren fra Rokkedahl ved en anderledes opbygning/funktion og en anden rengørings procedure.

Gruppen sluttede af med et besøg på Skov's stand, hvor Claus Stefansen fortalte om deres klimastyringssystem, der samler data fra staldene om temperatur og luftfugtighed. Kan måle på flere stalde. Kan udbygges med flere måleenheder. Der kan også måles på CO₂ og ammoniak. Det er måske en faktor i fremtidens diskussioner indenfor arbejdsmiljø. Det var en inspirerende dag med gode snakke om, hvad fremtiden bringer for danske fjerkræstalder – særligt med fokus på miljøløsninger.

Figur 5. Henrik Bang Jensen og Bent Plougstrup på Agromek 2024.

Forskellige Calcium kilders anvendelighed til strategisk Ca-tildeling til æglæggende høner Lang rapport fra ORPHEUS projektet ses på dette link: [240909 Forskellige Calcium kilders anvendelighed til strategisk Ca-tildeling til æglæggende høner.docx](#)

Kalenderen

15 – 16. januar, 2025. Nutrifair i Fredericia. Onsdag d 15. januar er der fjerkrætemadag med forskellige inspirations oplæg, se program og info om billetter i vedhæftede fil, eller på dette link: [Program NutriFair 2024](#)

28. – 29. januar, 2025. Fjerkrækongres, Vingsted Hotel & Conferencecenter.
Tilmelding og program ses her: [Fjerkrækongres 2025 | Arrangementet](#)

26. februar, 2025 ProLocAI Workshop med resultater fra dyrkning og fodring med algeprotein mv. Alle interesserede er velkommen. Program og tilmeldingslink udsendes i januar 2025.

Med venlig hilsen og ønsket om en god jul og et godt nytår 🍷

Jette Sørholm Petersen og Niels Provstgård

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt jtp@seg.es.dk Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til jtp@seg.es.dk. Du kan læse mere om SEGES Innovations persondatapolitik her: [Privatlivspolitik](#)

Kontaktinformationer:

Jette Sørholm Petersen: E jtp@seg.es.dk og Niels Provstgård: E nipr@seg.es.dk